

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาบทบาทของผู้บริหารตามแนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในทรรณะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตต์ เขต 1 เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย ในบทนี้จะเสนอขั้นตอนการวิจัยซึ่งมีเนื้อหารายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ประกอบการและผู้แทนผู้ทรงวุฒิ, ผู้บริหารสถานศึกษา, กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตต์ เขต 1 ปีการศึกษา 2548 ทุกโรงเรียน จำนวนอย่างละ 200 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิตต์ เขต 1 , 2548 หน้า 8-9) ประกอบด้วย ดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 200 โรงเรียน	จำนวน	200 คน
2) ผู้บริหารสถานศึกษา 200 โรงเรียน	จำนวน	200 คน
3) ครูที่เป็นผู้แทนกรรมการสถานศึกษา 200 โรงเรียน	จำนวน	200 คน

รวม 600 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ประกอบการ และผู้แทนผู้ทรงวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาที่เป็นผู้แทนครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2548 ทุกโรงเรียน จำนวนอย่างละ 132 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจำแนกตามโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง R.U.Krejcie และ D.W.Morgan (อ้างอิงนิตยา ภัสสรศิริและนรา สมประสงค์: 2544) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 200 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 200 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน
- 3) ครูที่เป็นผู้แทนกรรมการสถานศึกษา 200 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน

รวม 396 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	200	132
ผู้บริหารสถานศึกษา	200	132
ครูที่เป็นผู้แทนกรรมการสถานศึกษา	200	132
รวม	600	396

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดทำเป็นแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

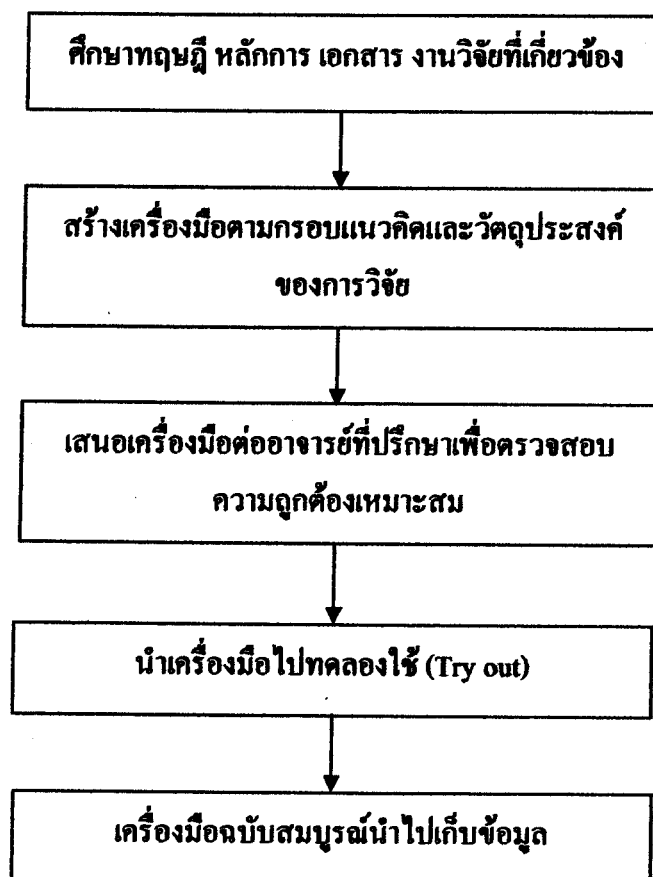
- 2.1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2.1.2 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.1.3 เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไข

2.1.4 นำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเป็นปรนัยของข้อคำถาม และวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2.1.5 นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกคำตอบที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 17) พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรากฏว่าข้อความมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

2.1.6 นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Tryout) กับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา , ครูผู้สอน จำนวน 12 โรงเรียน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.973

2.1.7 ได้เครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 3.1 ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากกรอบแนวคิด หลักการแนวปฏิบัติในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานตามแนวทางโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน , ผู้บริหารสถานศึกษา , ครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในดำเนินงาน 4 ด้าน

- การบริหารงานด้านวิชาการ
- การบริหารงานด้านบุคลากร
- การบริหารงานด้านงบประมาณ
- การบริหารงานด้านบริหารทั่วไป

มาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยครั้ง	ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยครั้งมากหรือไม่ปฏิบัติ	ในระดับ	น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุตรดิตถ์ เขต 1
- 2) นำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3) ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 396 ฉบับ ได้รับคืนและถูกต้องครบสมบูรณ์จำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตรวจแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.1.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.2 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class interval) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับ	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับ	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับ	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติตามบทบาทในระดับ	น้อยที่สุด